

YPPk05 Předškolní pedagogika v mezinárodním kontextu

PhDr. Irena Borkovcová, MBA

Pedagogická fakulta MU v Brně

Termíny přednášek

5. 3. 2021 a 12. 3. 2021

Cíle předmětu a výstupy z učení

➤ Cíl předmětu:

Cílem předmětu je seznámit studenta s vybranými zahraničními modely předškolního vzdělávání, zejména v oblastech nastavení systému předškolního vzdělávání a rané péče, kurikula, personálního zabezpečení a evaluačních a výzkumných aktivit. Dále pak seznámit s pojetím kvality předškolního vzdělávání v mezinárodním kontextu, zejména v kontextu Evropské unie.

➤ Výstupy z učení:

Student bude po absolvování předmětu schopen identifikovat hlavní rysy vybraných předškolních systémů v Evropské unii- popsat faktory, které ovlivňují kvalitu předškolního vzdělávání – porovnat rozdíly mezi českým systémem předškolního vzdělávání a systémy dalších zemí Evropské unie – nastínit aplikaci příkladů dobré praxe ze zahraničí do Českého předškolního vzdělávání.

Požadavky na zakončení předmětu

Seminární práce, v níž student:

- **Popíše systém předškolního vzdělávání a rané péče ve vybrané zemi Evropské unie v těchto oblastech:**
  - řízení segmentu předškolního vzdělávání a rané péče (například samostatný nebo duální systém, typy zařízení a škol, přechod z preprimárního do primárního vzdělávání atd.),
  - přístup k předškolnímu vzdělávání (například věk dítěte pro garanci místa, počet hodin dítěte v ECEC atd.),
  - pracovníci (například kvalifikace a jejich další vzdělávání, počet dětí na učitele atd.),
  - vzdělávací program (například úroveň kurikula, obsah vzdělávání, pedagogické přístupy, metody hodnocení jeho naplňování, hodnocení výsledků vzdělávání atd.),
  - hodnocení a monitoring (interní a externí).
- **Porovná nejvýznamnější rozdíly mezi českým systémem předškolního vzdělávání a systémem předškolního vzdělávání ve vybrané zemi a případně nastíní možnou aplikaci příkladů dobré praxe z vybrané země do českého předškolního vzdělávání.**

Seminární práce je určena skupinám 3–4 studentů, kteří budou společně zpracovávat informace z jedné vybrané země. Výsledná práce pak již bude dílem každého jednotlivého studenta. **Seminární práce by měla mít rozsah 3-5 stran.**

Doporučené země: Anglie, Estonsko, Irsko, Island, Norsko, Slovensko, Švédsko.

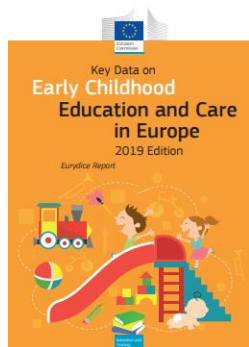
Zadání (země) je rovnou zadání pro prezentaci do angličtiny, možnost konzultace s vyučující AJ.

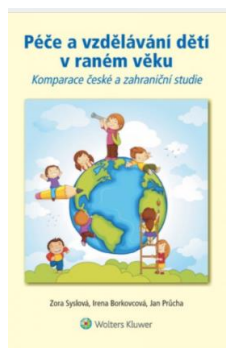
Literatura

Povinná:

EURYDICE. (2019). *Key Data on Education in Europe 2019*. Brussels: Eurydice. Dostupné z https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/sites/eurydice/files/kd_ecec_2019_report_en_0.pdf, s. 66–162.

Syslová, Z., Borkovcová, I., & Průcha, J. (2014). *Péče a vzdělávání dětí v raném věku*. Praha: Wolters Kluwer.

Kurikula pro předškolní vzdělávání dle zvolené země

Vysvětlení základních pojmů

ECEC

Zkratka **ECEC** (Early Childhood Education and Care) znamená v překladu „vzdělávání a péče v raném věku“. V mezinárodním kontextu je předškolní vzdělávání vnímáno jako součást péče a vzdělávání dětí od narození po vstup do primárního (povinného základního) vzdělávání.

OECD

The Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)

OECD je mezinárodní organizací, která pracuje na vytváření strategií a politik podporujících prosperitu, rovnost, příležitosti a celkově lepší život v zúčastněných zemích. V rámci OECD pracuje od roku 2007 tzv. **OECD ECEC Network**, v překladu „sítě OECD pro vzdělávání a ranou péči“, která se se oblastí předškolního vzdělávání a rané péče cíleně a velmi intenzivně.

ISCED

V nástroji, určeném pro sestavování statistik o vzdělávání na mezinárodní úrovni, mezinárodním standardu klasifikace ve vzdělávání **ISCED** (International Standard Classification in Education), zpracovaným mezinárodní organizací UNESCO, je ECEC označováno jako vzdělávací úroveň ISCED 0. Klasifikace ISCED 0 je rozdělena do dvou kategorií, na **ISCED 01** a **ISCED 02**, [ISCED 2011 Operational Manual: Guidelines for Classifying National Education Programmes and Related Qualifications | en |](#)

OECD

ISCED rozlišuje tyto úrovně vzdělávání: předškolní vzdělávání (úroveň ISCED 0 - ISCED 01 a ISCED 02), primární vzdělávání (úroveň ISCED 1), nižší sekundární vzdělávání (úroveň ISCED 2), vyšší sekundární vzdělávání (úroveň ISCED 3), postgraduální neterciární vzdělávání (úroveň ISCED 4), krátkodobé terciární vzdělávání (úroveň ISCED 5), bakalářský titul nebo ekvivalent (úroveň ISCED 6), master nebo ekvivalent (úroveň ISCED 7), doktorské nebo rovnocenné (úroveň ISCED 8).

Vysvětlení základních pojmů

Zařízení

Mateřské školy i ostatní zařízení, ve kterých jsou předškolní vzdělávání a raná péče poskytovány (například jesle, centra denní péče apod.), jsou označovány pojmem **zařízení**.

Pracovníci

Pro učitele a ostatní pracovníky, kteří se podílejí na zajišťování vzdělávání a rané péče v zařízeních ECEC (například chůvy, speciální pedagogové, pomocní učitelé, asistenti apod.) je používán souhrnný termín **pracovníci**.

Gramotnost

V textu je používán obecný pojem **gramotnost**. Označuje dovednosti, které děti rozvíjejí a předcházejí ostatním gramotnostem. Nejedná se čistě o čtení a psaní, ale o schopnosti dětí porozumět a komunikovat.

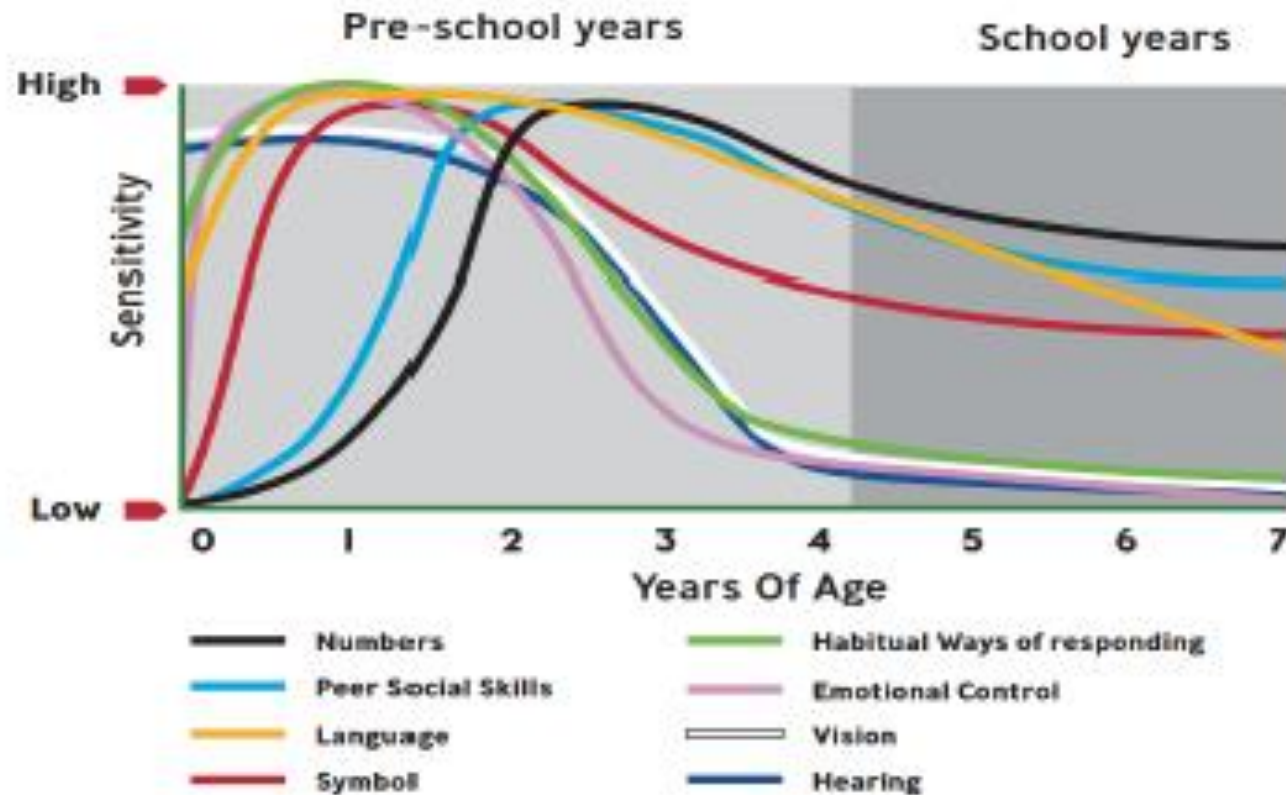

Význam předškolního vzdělávání a rané péče

Prvních pět let života dětí má zásadní význam pro jejich rozvoj. Během tohoto období se děti učí rychleji než kdykoliv předtím ve svém životě, rozvíjejí základní kognitivní a sociálně-emocionální dovednosti, které jsou zásadní pro jejich budoucí úspěchy ve škole a později v dospělém věku. Tyto dovednosti jsou také základem pro jejich všeobecnou pohodu - jak se vyrovnávají s budoucími úspěchy a neúspěchy, profesionálně i v osobním životě. Aby byl tento vývoj podpořen, děti vyžadují neustálou interakci s rodiči a všemi, kdo o ně pečují, tedy učiteli v mateřské škole.

Význam předškolního vzdělávání a rané péče

Senzitivní období v životě dítěte

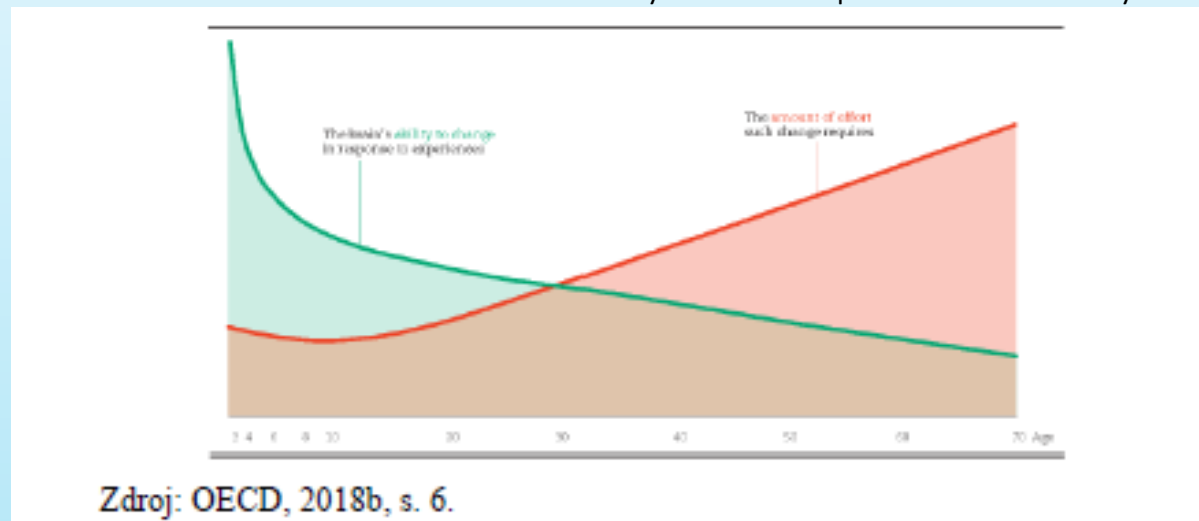

Zdroj: OECD, 2017b, s. 99.]

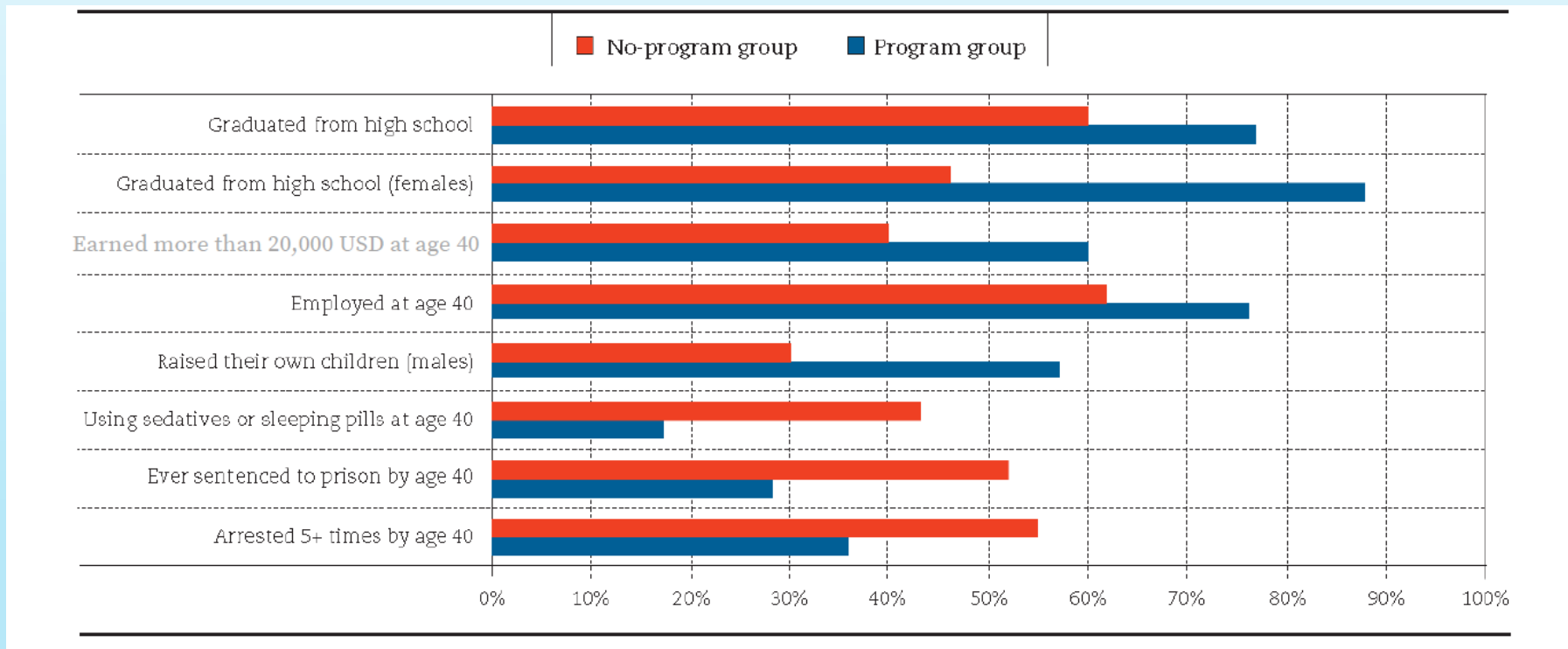

Raná léta jsou nejvíce formativní dobou v životě.

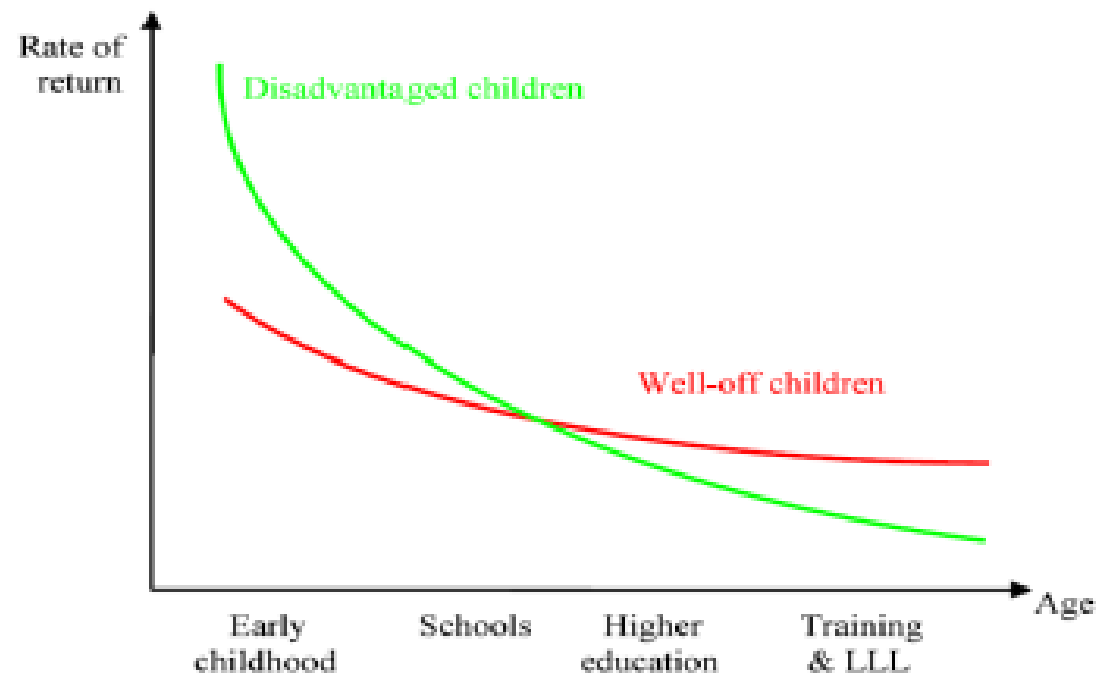
Schopnost mozku měnit se a množství úsilí vyžadované pro takové změny

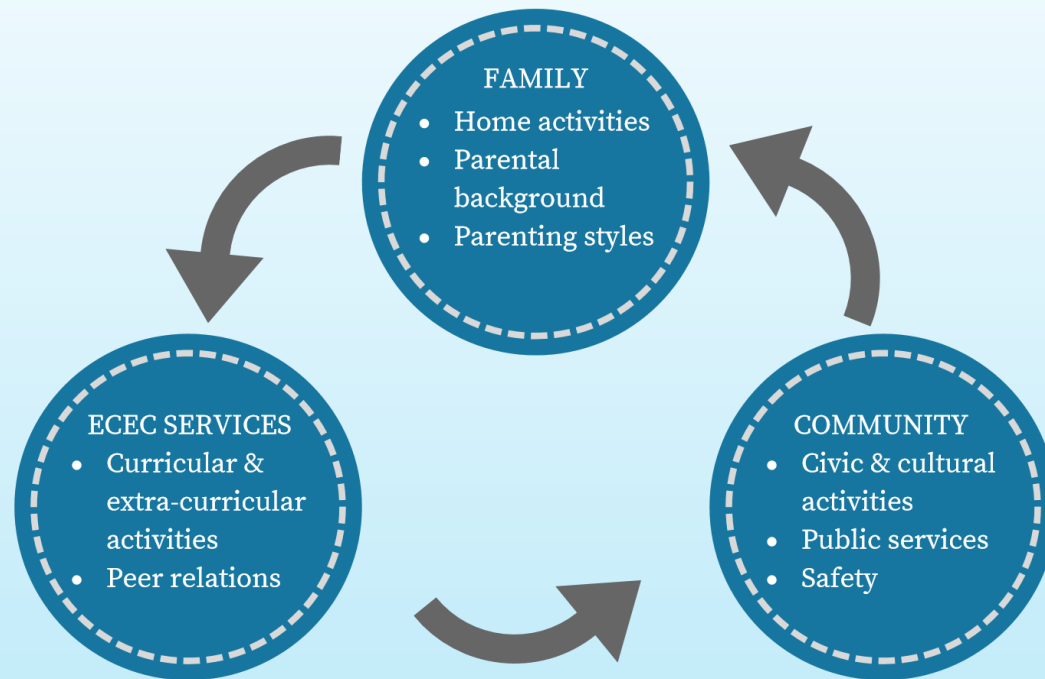
Předškolní vzdělávání má pozitivní dopad nejen na dosažené vzdělávání, zaměstnanost a dosahovaný výdělek, ale je pravděpodobně také důležitým obdobím pro formování zdravějšího životního stylu a správného chování.

Míra návratnosti jednoho eura investovaného do vzdělávacích intervencí pro znevýhodněné a dobře situované děti v různých fázích životního cyklu

Zdroj: OECD, 2017b, s.105.

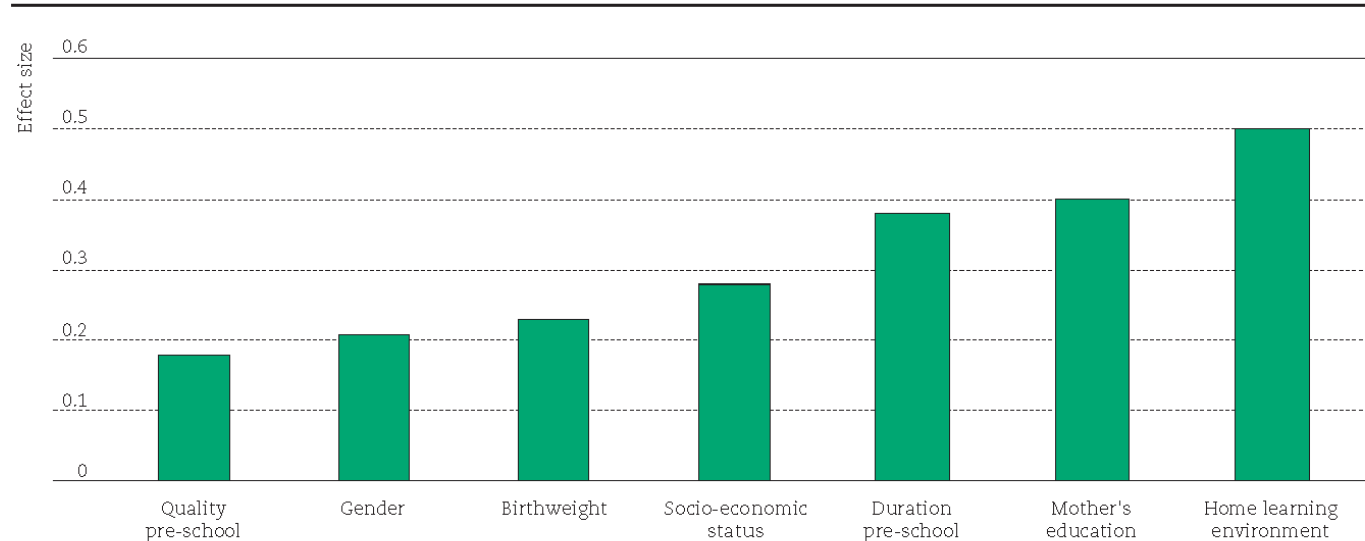

Kontextuální faktory, které ovlivňují učení dítěte

Zdroj: OECD, 2018

Nejdůležitějším činitelem ovlivňujícím učení dítěte je rodina

FIGURE 3 IMPACT OF CONTEXTUAL FACTORS ON CHILDREN'S LITERACY AT AGE 5

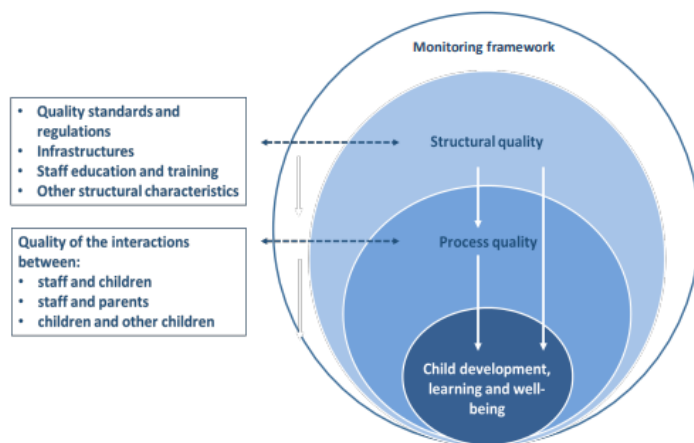

Note: Effect size compares the relative strength of different factors that influence children's literacy proficiency at age 5. It is expressed in the units of standard deviations where an effect of 0.1 is relatively weak, one of 0.40 is moderately strong, and an effect of 0.70 is strong.

Source: Melhuish, E. et al., (2008), "Effects of the home learning environment and preschool center experience upon literacy and numeracy development in early primary school", *Journal of Social Issues*, No. 64, pp. 95-114.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v ECEC je jeho kvalita

Rámec pro vzdělávání kvality v ECEC

Strukturální aspekty kvality

- počet dětí na pracovníka,
- velikost skupiny,
- úroveň počátečního vzdělávání a další vzdělávání pracovních sil,
- fluktuace pracovníků,
- vzdělávací program, hodnocení
- monitorování, a další strukturální faktory.

Strukturální aspekty kvality mohou ovlivnit interakce mezi pracovníky a dětmi, i když nezaručují kvalitu těchto interakcí

Kvalita procesu (jak dobře dané zařízení podporuje proces učení)

- ▶ kvalita a rozmanitost činností při realizaci kurikula,
- ▶ kvalita interakcí mezi pracovníky a dětmi,
- ▶ podpora rozvoje dětí,
- ▶ efektivita vzájemného ovlivňování mezi dětmi, výsledky dětí,
- ▶ spolupráce pracovníků s rodinami dětí a širší komunitou

Je prokázáno, že vhodné interakce mezi pracovníky a dětmi nebo vzájemně mezi pracovníky rozvíjí vzdělávací aktivity a děti dosahují lepších výsledků, například vyšší úroveň gramotnosti, početních a sociálních dovedností apod.

Aktivity OECD ECEC na podporu zvyšování kvality ECEC v účastnických zemích

1. sdílí aktuální informace o politikách v jednotlivých zemích a o postupech při jejich inovacích,
2. sdílí informace o aktuálních výzkumech,
3. identifikuje oblasti důležité pro další výzkum a analýzy,
4. rozvíjí data poskytovaná jednotlivými zeměmi na mezinárodní úrovni,
5. zpracovává tematické přehledy a studie o jednotlivých zemích.

Tematické přehledy „Starting Strong“

1. **Starting Strong: Early Childhood Education and Care,**
2. **Starting Strong II: Early Childhood Education and Care**
3. **Starting Strong III: A Quality Toolbox for Early Childhood Education and Care,**
4. **Starting Strong IV: Monitoring Quality in Early Childhood Education and Care,**
5. **Starting Strong V: Transitions from Early Childhood Education and Care to Primary Education.**

- ▶ <https://doi.org/10.1787/9789264192829-en>
- ▶ <https://doi.org/10.1787/9789264035461-en>
- ▶ <https://doi.org/10.1787/9789264123564-en>
- ▶ <https://doi.org/10.1787/9789264233515-en>
- ▶ <https://doi.org/10.1787/9789264276253-en>

Pět klíčových oblastí vzdělávací politiky, které mohou kvalitu raného vzdělávání v jednotlivých zemích účinně podporovat

Starting Strong III: A Quality Toolbox for ECEC

1. Stanovení cílů a kvality předpisů
2. Tvorba a implementace vzdělávacího programu a standardů
3. Zvýšení kvalifikací, zlepšení odborné přípravy a pracovních podmínek
4. Zapojení rodin a komunit
5. Sběr údajů, výzkum a monitorování

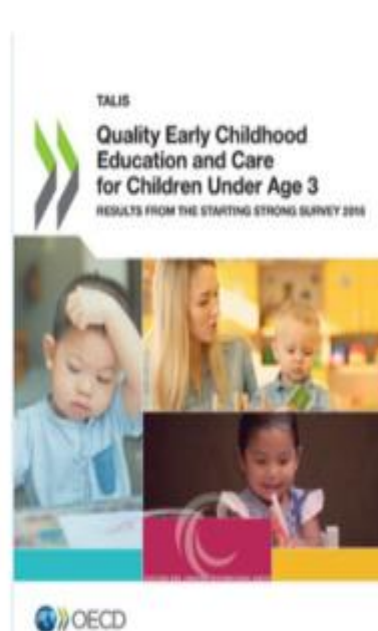
Studie o jednotlivých zemích

- ▶ OECD ECEC tak konsolidovala bohatou banku informací o jednotlivých zemích v jednotlivých tématech. Zpracovala studie: Česká republika, Finsko, Japonsko, Kazachstán, Kolumbie, Korea, Nizozemí, Nový Zéland, Norsko, Portugalsko, Slovensko, Švédsko, Anglie
- ▶ *Quality Matters in Early Childhood Education and Care Czech Republic.* „Návrh a implementace vzdělávacích osnov a standardů.“

Referenční země: Nový Zéland, Norsko a Skotsko (Spojené království). Tato zpráva obsahuje přehled výsledků výzkumu v posuzované oblasti a mezinárodní srovnání ČR s vybranými zeměmi. Představuje problémy, kterým výše uvedené země čelily při navrhování, revizích i realizaci vzdělávacích osnov a poskytuje alternativní přístupy k překonání těchto problémů. V závěru studie jsou stanovena doporučení pro případnou revizi RVP PV.

- ▶ [Early Childhood Education and Care - Country Studies - OECD.](#)
- ▶ [Quality Matters in Early Childhood Education and Care CZECH REPUBLIC](#) [Quality Matters in Early Childhood Education and Care \(oecd.org\)](#)

Studie založené na mezinárodním rozvoji dat

Pojetí předškolního vzdělávání v rámci EU

V rámci EU jsou předškolní vzdělávání a raná péče označovány stejně jako v rámci OECD zkratkou ECEC, a jsou určeny dětem od narození do dosažení věku povinné školní docházky. Ten se může v různých zemích EU lišit. Může se jednat o klasické jesle či mateřskou školu, která je financována ze soukromých či veřejných zdrojů, nebo se může jednat i o rodinná centra předškolní výchovy apod. Musí však spadat do vnitrostátního regulačního rámce, tzn. že musí být v souladu se souborem pravidel, minimálních standardů nebo akreditační postupů jednotlivých zemí. K přechodu z první fáze do druhé obvykle dochází kolem třetího roku dítěte.

Stejně tak jako v OECD, i v rámci EU panuje přesvědčení, že **kvalita** předškolního vzdělávání a péče zásadně ovlivňuje nejen pozdější školní prospěch dítěte, ale v konečném důsledku i jeho pozdější uplatnění ve společnosti či jeho zaměstnatelnost. Institucionální předškolní vzdělávání je z pohledu EU velmi důležité, zejména u dětí ze znevýhodněného prostředí. Je již všeobecně prohlašováno, že vysoká kvalita ECEC je dobrou investicí i do dalšího vzdělávání či odborné přípravy.

Děti mají právo na cenově dostupné předškolní vzdělávání a kvalitní péči.
Děti mají právo na ochranu před chudobou.
Děti ze znevýhodněného prostředí mají právo na konkrétní opatření na posílení rovných příležitostí.

Předškolní vzdělávání je definováno jako jedno ze základních práv evropských občanů - *Evropský pilíř sociálních práv*.

Aby se k výše uvedeným cílům členské státy přiblížily a realizovaly možná opatření, přijala EK v květnu 2019 **Doporučení Rady EU o vysoce kvalitním preprimárním vzdělávání a rané péči**

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C .2019.189.01.0004.01.ENG&toc=OJ:C:2019:189:TOC>

EU Rámec kvality pro ECEC

Je obsažen v publikaci *Proposal for key principles of a Quality Framework for Early Childhood Education and Care*

a v publikaci *Monitoring the Quality of Early Childhood Education and Care – Complementing the 2014 ECEC Quality Framework proposal with indicators Recommendations from ECEC experts February 2018*

Podklad pro diskusi ve skupinách: Zamyslete se nad tím, zda spatřujete v některé z oblastí, které rámec vymezuje, příležitost pro zlepšení předškolního vzdělávání v České republice.

5 klíčových oblastí:

1. přístup ke kvalitnímu předškolnímu vzdělávání a péči,
2. kvalita pracovníků (odborná příprava a pracovní podmínky pracovníků odpovědných za předškolní vzdělávání a péči),
3. stanovení odpovídajících kvalitních osnov,
4. správa a financování,
5. systémy monitorování a hodnocení.

5 Klíčových oblastí, 10 prohlášení

1. Přístup ke kvalitnímu předškolnímu vzdělávání a péči

Poskytování služeb, které jsou dosažitelné a cenově dostupné pro všechny rodiny a jejich děti

Poskytování služeb, které podporuje účast, posiluje sociální začleňování a akceptuje rozmanitost

2. Kvalita pracovníků (odborná příprava a pracovní podmínky pracovníků odpovědných za předškolní vzdělávání a péči)

Kvalifikovaní pracovníci, jejichž počáteční a další kontinuální vzdělávání jim umožňuje zcela naplnit profesní roli.

Dobré pracovní podmínky, včetně profesionálního vedení, které umožňuje pozorování, reflexi, plánování, týmovou práci spolupráci s rodiči.

3. Stanovení odpovídajících kvalitních osnov,

Kurikulum, založené na pedagogických cílech, hodnotách a přístupech, které umožňují dětem celostnným způsobem naplno využít jejich potenciál.

Kurikulum, které vyžaduje, aby pracovníci spolupracovali s dětmi, s kolegy a s rodiči, a aby se zamýšleli nad vlastní praxí.

4. Systémy monitorování a hodnocení

Monitorování a hodnocení poskytuje informace na příslušné lokální, regionální i státní úrovni, aby se nadále zvyšovala kvalita vzdělávacích strategií a praxe.

Monitorování a hodnocení, které je v nejlepším zájmu dítěte.

5. Správa a financování

Všechny zúčastněné strany v kontextu ECEC jasně chápou svou roli a povinnosti a vědí, že se od nich očekává spolupráce s partnerskými organizacemi.

Legislativa, směrnice a granty usměrňují vývoj směrem k všeobecnému právu na ECEC až po veřejně dotované služby ECEC, a o tomto vývoji jsou zúčastněné strany pravidelně informovány.

EU Rámec kvality pro ECEC

zahrnuje tři průřezová témata, které je nutné napříč všemi opatřeními zohledňovat

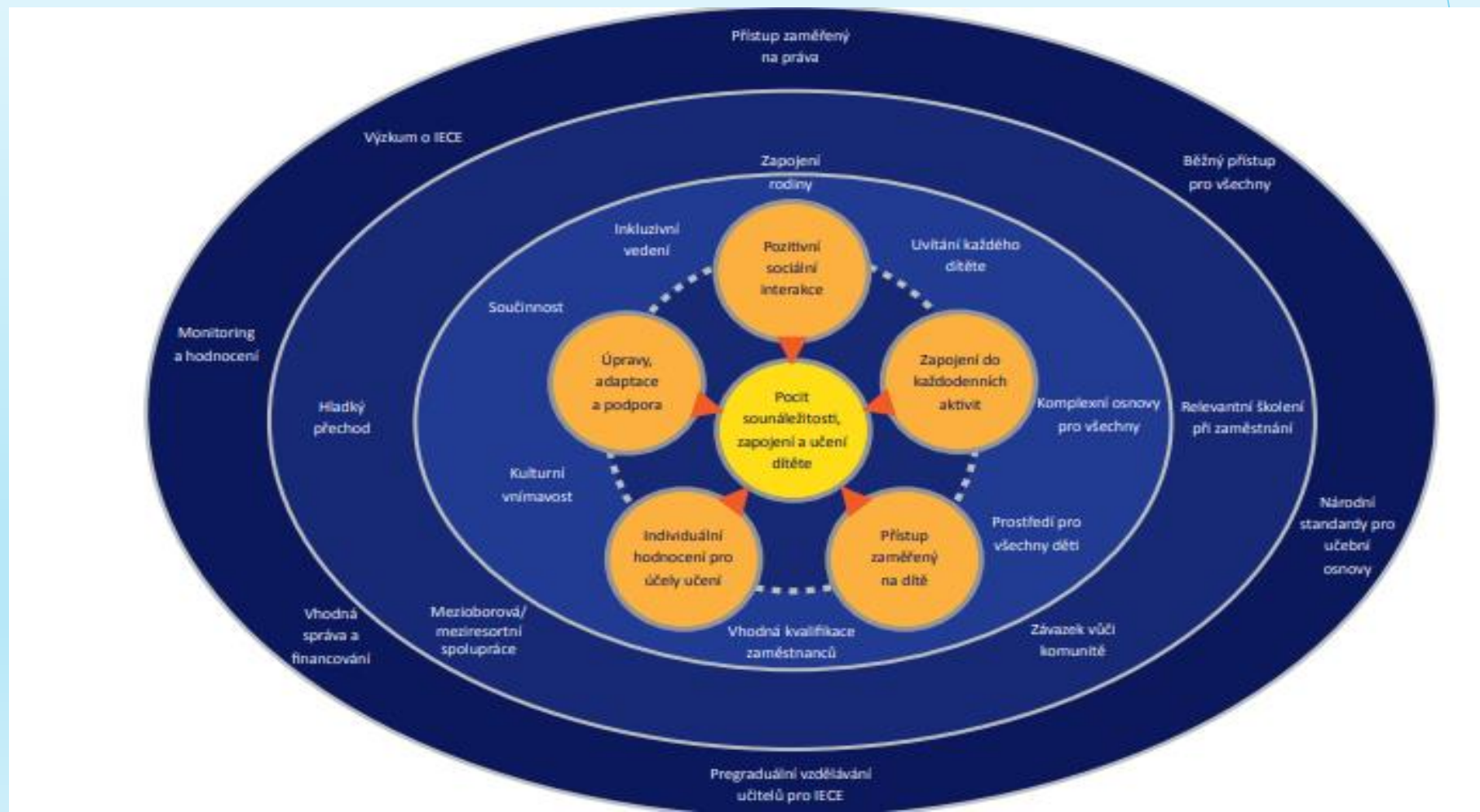

- 1. Je třeba ocenit pohled a hlas dítěte a hlas dětství.** Každé dítě je jedinečné a je kompetentním a aktivním žákem, jehož potenciál je třeba podporovat a povzbuzovat. Každé dítě je zvědavým, schopným a inteligentním člověkem. Dítě je spoluvůrcem znalostí, potřebuje a vyžaduje interakci s ostatními dětmi a dospělými. Jako evropští občané mají děti svá práva, včetně práva na vzdělávání a péči v raném věku. Dětství je doba, kdy by děti měly prostě být, hledat se a učit se chápat svět kolem sebe. Rané dětství není pouze o přípravě na budoucnost, důležitá je rovněž současnost. Služby ECEC musí být zaměřeny na děti, uznávat názory dětí a aktivně zapojovat děti do každodenních rozhodnutí v rámci ECEC. Tyto služby by měly nabízet příjemné a bezpečné prostředí a zároveň poskytovat společenský, kulturní a fyzický prostor s řadou možností, jak u dětí rozvíjet jejich současný a budoucí potenciál. ECEC je navrženo tak, aby nabízelo celostní přístup založený na základním předpokladu, že vzdělávání a péče jsou neoddelitelné.
- 2. Rodiče jsou nejdůležitějšími partnery a jejich účast je zásadní.** Rodina je prvním a nejdůležitějším místem pro růst a rozvoj dětí. Rodiče jsou zodpovědní za blaho, zdraví a rozvoj každého dítěte. Pro rodiny je charakteristická velká sociální, socioekonomická, kulturní a náboženská rozmanitost, a tato rozmanitost by měla být respektována jako základní prvek evropských společenství. V kontextu stanoveném národními, regionálními nebo místními předpisy by měla být rodina plně zapojena do všech aspektů vzdělávání a péče o dítě. Aby se toto zapojení stalo realitou, měly by být služby ECEC nabídnuty tak, aby toto partnerství s rodinami umožňovaly, a jejich vztah byl založen na důvěře a vzájemném respektu. Rodinám může toto partnerství pomoci třeba tím, že se vytvoří služby, které reagují na potřeby rodičů a umožňují jim skloubit rodinný život s prací. Služby ECEC by měly být schopna doplňovat rodinu a nabízet podporu, stejně jako poskytovat další příležitosti pro rodiče a děti.
- 3. Sdílené (společné) chápání kvality.** Pohled na kvalitu služeb ECEC by měl být sdílený.

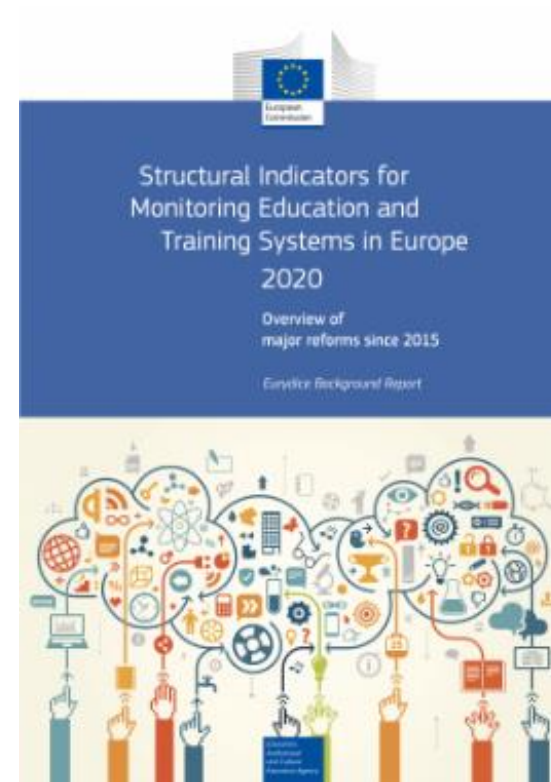
Model ekosystému pro inkluzivní předškolní vzdělávání

Zdroj: European Agency for Special Needs and Inclusive Education, 2017, s. 10.

Strukturální ukazatele pro monitorování systémů vzdělávání a odborné přípravy v Evropě 2020

Publikace obsahuje více než 35 aktualizovaných strukturálních ukazatelů pro školní rok 2019/20 v šesti oblastech politiky, z nichž jednou je oblast předškolního vzdělávání a péče.

Souhrnná tabulka ECEC: Vybrané aspekty kvality 2019/20

Zdroj: European Commission, 2020,
s. 11.

	1.2. Staff		1.3. Curriculum or Educational guidelines	1.4. Language programmes as targeted support measure	1.5. Parent support	
	1.2.1. At least one staff member with a tertiary qualification in education sciences	1.2.2. CPD professional duty or necessary for promotion			1.5.1. Home-learning guidance	1.5.2. Parenting programmes
Belgium fr	■	●	●	■		■
Belgium de	■	■	■	■		●
Belgium nl	■	●	●	■		
Bulgaria	●	■	■	■		■
Czechia		■	■	■		
Denmark			●	●		
Germany	●		●	●	●	●
Estonia	●	●	●	●		●
Ireland			●		●	
Greece	●	■	■	■		
Spain	■	■	●	●		●
France	●	●	●	■	●	●
Croatia	●	●	●	●		●
Italy	■	■	■	■		
Cyprus	■	■	■			■
Latvia	●	●	●	●		
Lithuania	●	●	●	●	●	●
Luxembourg	■	●	●	●		
Hungary	■	●	●	■		For under 3s
Malta		■	●	■	●	●
Netherlands	■		■	●		
Austria		●	●	●	■	●
Poland	■	■	■	■	●	
Portugal	●	■	■	●		
Romania		●	●	■		●
Slovenia	●	●	●	●	●	●
Slovakia		■	■	■		
Finland	●	●	●	●		
Sweden	●		●	●		
United Kingdom - ENG	■	●	●	●	●	●
United Kingdom - WLS	■	●	■	●	●	●
United Kingdom - NIR	■	●	■	●	●	●
United Kingdom - SCT		●	●	●	●	●
Bosnia and Herzegovina	●	●	●	●		
Iceland	●	●	●	●		
Liechtenstein	■	●	●	●		●
Montenegro	●	●	●	●		
North Macedonia	■	●	●	●	■	
Norway	●		●	●		
Serbia	■	●	●	●		
Turkey	■	●	●			●

Notes: ■ = children aged 3 years or more (*); ● = the entire ECEC phase (from birth to the start of compulsory education).

1. Tertiary qualification in education = minimum 3 years ISCED 6.

2. CPD refers to continuing professional development.

Souhrnná tabulka ECEC: Právní rámec, 2019/20

Zdroj: European Commission, 2020,
s. 10.

	Starting age of		
	universal legal entitlement to ECEC	compulsory ECEC	compulsory primary education
Belgium fr	2y 6m	(5)	6
Belgium de	3	(5)	6
Belgium nl	2y 6m	(5)	6
Bulgaria		5	7
Czechia	3	5	6
Denmark	6m		6
Germany	1		6
Estonia	1y 6m		7
Ireland			6
Greece		4	6
Spain	3		6
France		3	6
Croatia		6	7
Italy			6
Cyprus		4y 8m	5y 8m
Latvia	1y 6m	5	7
Lithuania		6	7
Luxembourg	3	4	6
Hungary		3	6
Malta			5
Netherlands		5	6
Austria		5	6
Poland	3	6	7
Portugal	4		6
Romania			6
Slovenia	11 m		6
Slovakia			6
Finland	9 m	6	7
Sweden	1	6	7
United Kingdom - ENG	3		5
United Kingdom - WLS	3		5
United Kingdom - NIR			4
United Kingdom - SCT	3		5
Bosnia and Herzegovina		5	6
Iceland			6
Liechtenstein	4		6
Montenegro			6
North Macedonia			6
Norway	1		6
Serbia		5y 6m	6y 6m
Turkey			5y 9m

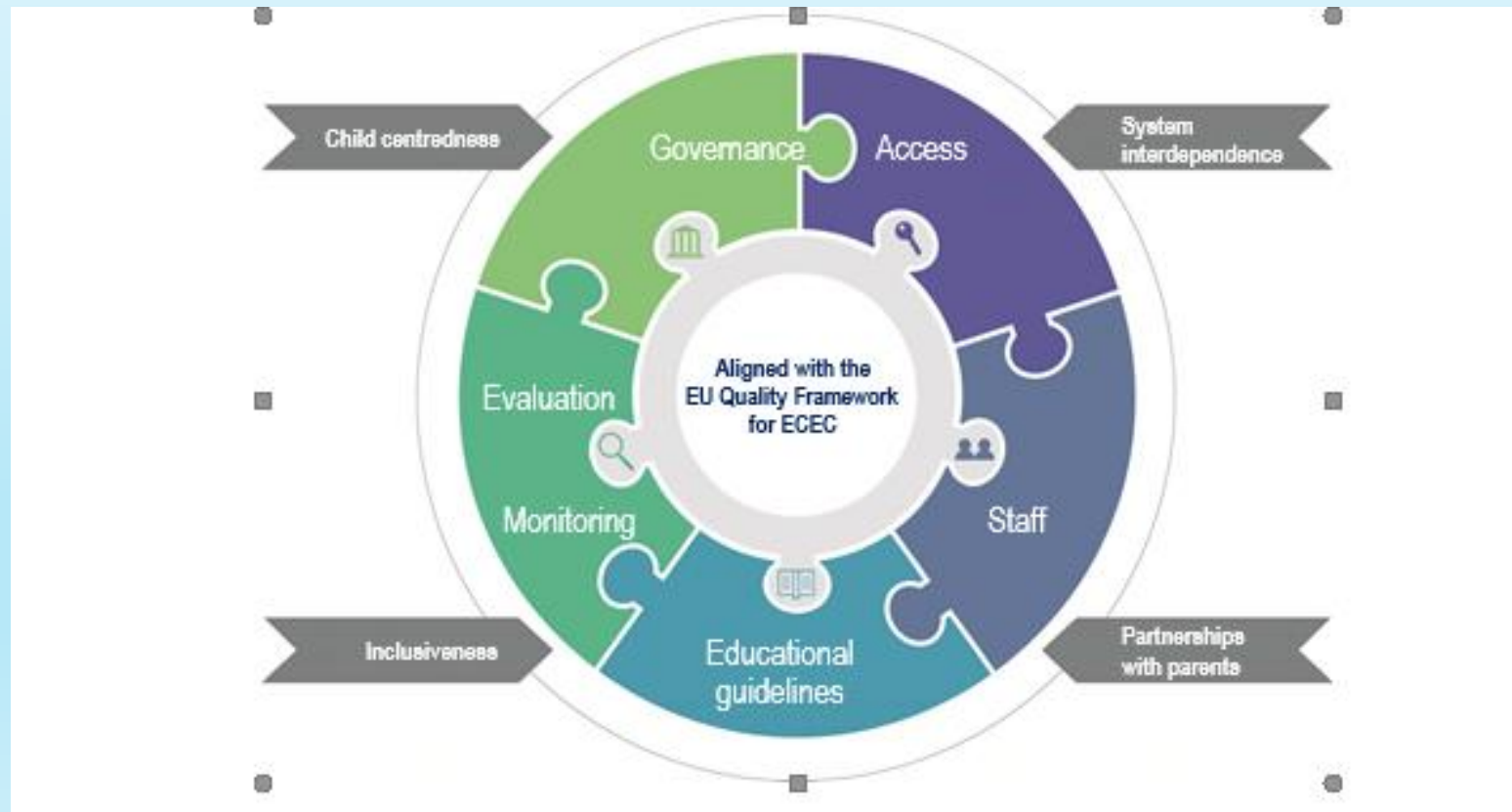
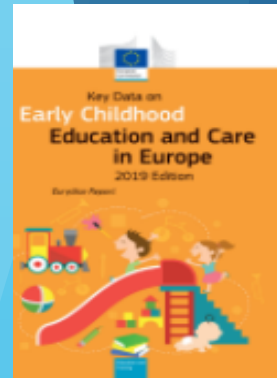
Note: abbreviation y means years, m means months.
Age in brackets indicates the situation from 2020 September.

Key Data on Early Childhood Education and Care in Europe – 2019 Edition. Eurydice Report

Struktura mezinárodní srovnávací analýzy

Prvky v kruhu představují kapitoly, zatímco text kolem zdůrazňuje příčné problémy. Struktura obsahu a kapitol je sladěna s oblastmi kvality uvedenými v EU Rámci kvality pro ECEC.

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/5816a817-b72a-11e9-9d01-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-search>

Příklady indikátorů

- ▶ **1. Správa.** Kapitola popisuje hlavní strukturální prvky ECEC: typy zařízení, organizaci vzdělávání a péče, rozdělení odpovědnosti za správu na nejvyšší úrovni, financování atd.
- ▶ **2: Přístup.** Kapitola soustředí informace o dostupnosti, cenové dostupnosti a inkluzi v rámci ECEC. Popisuje též klíčové opatření, kterým je záruka místa - tedy věk, ve kterém je místo v předškolním vzdělávání a péči zaručeno všem dětem. Analyzuje se zde bezplatná dostupnost ECEC a výše poplatků pro děti do 3 let.
- ▶ **3: Pracovníci.** Kapitola poskytuje zejména informace o kvalifikačních požadavcích na pracovníky ECEC, o podpoře při vstupu do profese a povinnostech týkajících se dalšího profesního rozvoje. S cílem poskytnout ucelený obraz o různých úrovních a typech pracovníků se tato kapitola věnuje také vedoucím pracovníkům ECEC a pečovatelům v oblasti regulovaného domácího poskytování služeb. Rovněž poskytuje informace o počtech dětí ve skupině, poměrech dětí a pracovníků apod.
- ▶ **4: Pokyny ke vzdělávání.** Tento pojem se zde používá k zahrnutí všech různých řídicích dokumentů, zejména dokumentů učebních osnov (kurikula). Ty se mohou lišit nastavením, podrobnostmi a funkcí, ale stále zdůrazňují vzdělávací aspekty ECEC (tzn. jejich závaznost, povinnost zpracování vlastního učebního plánu na úrovni školy atd.). Kapitola se zabývá oblastí přechodu mezi preprimárním a primárním vzděláváním (např. věk, sladění vzdělávacích cílů, zásad a osnov ECEC s cíli základního vzdělávání, podpora jazyka v předškolním věku apod.). Rovněž je zde řešena podpora nabízená rodičům - jsou uvedeny příklady postupů v celé Evropě, včetně programů pro rodiče, pokynů pro domácí učení atd.
- ▶ **5: Hodnocení a monitorování.** Kapitola zkoumá základní prvky zajišťování kvality při poskytování ECEC a typologii přístupů k externímu a internímu hodnocení v zařízeních ECEC. Představuje způsoby, jakými jsou rodiče a děti zapojeni do procesů hodnocení a monitorování.

Než se uvidíme 😊 Povinný úkol (ve skupině):

Seznamte se se strukturou kapitol v publikaci **Key Data on Early Childhood Education and Care in Europe – 2019 Edition**. Pokuste se popsat systém předškolního vzdělávání a rané péče ve vybrané zemi za pomoci několika Vámi vybraných indikátorů, v těchto oblastech:

- řízení segmentu předškolního vzdělávání a rané péče (například samostatný nebo duální systém, typy zařízení a škol atd.),
- přístup k předškolnímu vzdělávání (například věk dítěte pro garanci místa, počet hodin dítěte v ECEC atd.),
- pracovníci (například kvalifikace a jejich další vzdělávání, počet dětí na učitele atd.),

Soustřeďte se na věkovou kategorii dětí od 3 let

Připravte si na příští přednášku za skupinu informaci nejdéle na 3 minuty o „svojí“ zemi, kterou budete společně sdílet (ústně nebo mohou být i 1-2 snímky).

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/5816a817-b72a-11e9-9d01-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-search>

Než se uvidíme 😊 Nepovinný úkol (ve skupině):

1. Seznamte se s materiálem *Pět klíčových nástrojů politiky (Starting Strong III)* ve studijním materiálu. Zamyslete se nad současným stavem systému ECEC v ČR a ohodnoťte stupněm 1–5 indikátory v jednotlivých oblastech. Vyberte oblasti, u kterých se domníváte, **že by bylo dobré uskutečnit v systému ECEC v ČR změny a konkretizujte v čem.**
2. Zamyslete se nad tím, která z prezentovaných publikací OECD ECEC by mohla být pro Českou republiku inspirací pro realizaci změn a zvyšování kvality předškolního vzdělávání ve Vámi identifikované oblasti (v předchozím úkolu) a proč.

Připravte si na příští přednášku za skupinu velmi krátkou informaci nejdéle na 2 minuty.

Děkuji za pozornost

PhDr. Irena Borkovcová, MBA

Tel.: 728 856 665

Příští setkání on-line

12. března 2021

14:00 hodin

